

اپیدمیولوژیک موارد حیوان گزیدگی در شهرستان سریشه طی سال‌های ۱۳۹۰-۱۳۹۴

محمد سریشگی مقدم^۱، رقیه مهران پور^۲، رضا عبدالله زاده^{۳*}

۱. کارشناس ارشد اپیدمیولوژی، مرکز تحقیقات عوامل اجتماعی مؤثر بر سلامت، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی بیرجند، بیرجند، ایران.
۲. کارشناس مدیریت، مرکز تحقیقات عوامل اجتماعی مؤثر بر سلامت، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی بیرجند، بیرجند، ایران.
۳. کارشناس ارشد اپیدمیولوژی، مرکز تحقیقات عوامل اجتماعی مؤثر بر سلامت، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی بیرجند، بیرجند، ایران.

rezaabdolahzadh57@yahoo.com

(تاریخ دریافت: ۹۵/۱۲/۲۵ تاریخ پذیرش نهایی: ۹۶/۰۲/۱۳)

زمینه و هدف: هاری یک بیماری حاد ویروسی سیستم اعصاب مرکزی است، که مخصوص گوشتخواران اهلی و وحشی بوده و انسان و سایر حیوانات خونگرم پستاندار بطور تصادفی و غالباً از طریق گزش به آن مبتلا می‌شوند. این مطالعه با هدف بررسی اپیدمیولوژیک موارد حیوان گزیدگی در شهرستان سریشه اجرا گردیده است.

مواد و روش‌ها: پژوهش حاضر مطالعه توصیفی-مقطعی می‌باشد. نمونه‌های پژوهش افراد دچار حیوان گزیدگی مراجعه کننده به واحد هاری شهرستان سریشه در سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۴ بودند. داده‌های مربوطه از طریق فرم‌هایی موجود در مرکز بهداشت شهرستان جمع‌آوری شد. داده‌ها پس از جمع‌آوری وارد نرم افزار SPSS نسخه ۱۶ شد و توسط آزمون‌های آماری تی‌تست و کای اسکور تجزیه و تحلیل گردید.

یافته‌ها: تعداد کل موارد حیوان گزیدگی ۶۲۲ مورد بود، که تحت مداخله و درمان قرار گرفته‌اند. در این پژوهش، میانگین سنی افراد $21/9 \pm 34/83$ بود. طبق یافته‌ها بیشترین موارد حیوان گزیدگی در مناطق روستایی (۸۱/۷ درصد) بود، اکثر موارد حیوان گزیدگی توسط سگ‌ها (۸۳/۵ درصد) و در ۸۴/۵ درصد موارد حیوان مهاجم اهلی بوده است. بروز حیوان گزیدگی در فصل زمستان بطور معناداری بیشتر از سایر فصول بود ($p=0/001$).

نتیجه‌گیری: با توجه به میزان نسبتاً بالای حیوان گزیدگی در این شهرستان لزوم آموزش و اقدامات پیشگیری‌کننده جهت جلوگیری از گزش حیوانات و هماهنگی بین بخشی برای از بین بردن حیوانات ولگرد بیش از پیش باید مورد توجه قرار گیرد.

کلید واژه‌ها: اپیدمیولوژی، حیوان گزیدگی، هاری، شهرستان سریشه

مقدمه

هاری یک بیماری ویروسی کشنده و قابل انتقال بین انسان و انواع حیوانات خونگرم می‌باشد. عامل آن، ویروسی عصب دوست از خانواده رابدو ویریده و جنس لیسا ویروس است که از طریق گاز گرفتن، نسوج مخاطی، تنفسی، جفت، وسایل آلوده و پیوند اعضا منتقل می‌گردد. کنترل هاری شامل واکسیناسیون انسان قبل و بعد از مخاطره، کنترل و ریشه کنی هاری شهری و وحشی و اعمال مقررات بین المللی و انتقال حیوانات می‌باشد. به نظر می‌رسد حیوانات وحشی اولین مخزن بیماری و سگ و گربه در بیش از ۹۰ درصد موارد، منبع اصلی انتقال

عفونت به انسان هستند. بنابراین با ایجاد پوشش واکسیناسیون مناسب حداقل برای ۷۰ درصد جمعیت سگ‌ها و گربه‌ها، مانع موثری برای انتقال هاری به انسان به وجود می‌آید (۱).

علی‌رغم وجود واکسن‌های اثربخش و بی‌خطر، هاری همچنان یک معضل بهداشتی در بسیاری از کشورهای جهان به ویژه آسیا و آفریقا باقی مانده است. در کنار اهمیت بهداشتی هاری در انسان و کشنده بودن آن برای دام‌ها، خسارت اقتصادی قابل توجهی ایجاد می‌کند (۲).

آمارهای بین المللی نشان می‌دهند، سالانه حدود ۵۰۰۰۰ تا ۱۰۰۰۰۰ نفر در اثر این بیماری در سرتاسر دنیا جان خود را از دست می‌دهند که بیشتر موارد در کشورهای در

زمان حیوان گزیدگی را شناسایی نموده و در برنامه‌ریزی جهت تدارک واکسن و سرم مورد نیاز، پیش بینی و اجرای برنامه‌های مداخله‌ای جهت پیشگیری و کاهش موارد حیوان گزیدگی و کاهش بار ناشی از آن در سیستم بهداشت و درمان به مسئولین مربوطه کمک نماید.

مواد و روش‌ها

مطالعه حاضر یک مطالعه توصیفی - مقطعی بود. جامعه مورد بررسی شامل کلیه افراد حیوان گزیده در محدوده جغرافیایی شهرستان سربیشه در بازه زمانی سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۴ بود. جهت اجرای این مطالعه، پس از کسب مجوزات لازم از دانشگاه علوم پزشکی بیرجند، ابتدا داده‌های مورد نیاز از دفتر ثبت موارد حیوان گزیدگی موجود در واحد پیشگیری از هاری مرکز بهداشت شهرستان سربیشه استخراج گردید و کلیه افرادی که مورد حمله حیوانات مختلف قرار گرفته بودند بررسی شدند. تمام داده‌های پژوهشی پس از گردآوری و کدگذاری اطلاعات پرسشنامه وارد نرم افزار SPSS نسخه ۱۶ گردید و به وسیله آمار توصیفی و آزمون‌های آماری تحلیلی تی‌تست، کای اسکور و رگرسیون لجستیک تجزیه و تحلیل گردید. در این مطالعه کلیه افرادی که از فروردین ۱۳۹۰ تا اسفند ۱۳۹۴ در محدوده جغرافیایی شهرستان سربیشه مورد گزش حیوانات مختلف قرار گرفته بودند وارد مطالعه شدند و افرادی که در خارج از این محدوده جغرافیایی مورد حیوان گزیدگی قرار گرفته و جهت درمان به مرکز بهداشت سربیشه مراجعه نموده‌اند، از مطالعه خارج گردیدند.

یافته‌ها

طبق نتایج بدست آمده ۶۲۲ مورد حیوان گزیدگی گزارش شده است، که تحت مداخله و درمان قرار گرفته‌اند. در این پژوهش، تمام افراد حیوان گزیده بررسی شدند که میانگین سنی این افراد $21/9 \pm 34/83$ و میانگین سنی آنها ۳۰ سال بود. سن کمترین فرد مجروح ۱ سال و مسن‌ترین آنها ۹۰ سال بود. سایر اطلاعات دموگرافی به تفصیل در جدول شماره ۱ آمده است.

حال توسعه رخ می‌دهند. میزان بروز حیوان گزیدگی در سال ۱۳۹۲ در کشور حدود ۱۷۷ در صد هزار برآورد گردیده است. سالانه در کشور میلیاردها ریال صرف پیشگیری از هاری می‌شود و کمتر بیماری واگیری در کشور وجود دارد که به اندازه این بیماری برای آن هزینه شود (۳).

اهمیت هاری به دلایل میزان کشندگی بالا، خسارت اقتصادی ناشی از تلفات دام‌ها و هزینه‌های بالای درمان می‌باشد. هاری در بین حیات وحش ایران به صورت بومی وجود داشته و آلودگی حیوانات اهلی به طور مکرر اتفاق می‌افتد (۴).

بروز هاری در انسان مبین توزیع و پراکندگی آن در بین حیوانات و بویژه در بین سگ‌ها است. درمان بعد از مواجهه، شامل شستشوی موضعی زخم، تجویز ایمنوگلوبولین هاری در صورت لزوم و واکسیناسیون فوری هاری و گاه کزاز مطابق دستورالعمل آن می‌باشد. شستشوی زخم و واکسیناسیون در ساعات اول پس از گزش می‌تواند از ابتلا به این بیماری و متعاقباً مرگ جلوگیری کند (۵).

هاری در بین حیات وحش ایران به صورت بومی وجود دارد و آلودگی حیوانات اهلی به طور مکرر اتفاق می‌افتد. روند رو به افزایش جمعیت سگ‌های ولگرد، آمار رو به گسترش موارد حیوان گزیدگی و پراکندگی هاری در بسیاری از استان‌های کشور، لزوم توجه بیشتر به کنترل بیماری و پژوهش در جنبه‌های مختلف آن را ایجاب و گوشزد می‌کند (۶).

با آگاهی داشتن از وضعیت اپیدمیولوژیکی، شیوع، گروه‌های سنی در معرض خطر و سایر شاخص‌ها می‌توان راهکارهای مناسبی برای پیشگیری از این معضل بهداشتی در اختیار برنامه ریزان سیستم بهداشتی قرار داد. با توجه به آمار بالای حیوان گزیدگی و عدم انجام مطالعه‌ای در این خصوص در سطح شهرستان سربیشه، لذا این مطالعه با هدف بررسی اپیدمیولوژیک موارد حیوان گزیدگی در سطح شهرستان سربیشه طرح ریزی گردیده است تا با کمک آن بتوان افراد در معرض خطر و الگوی فصلی و

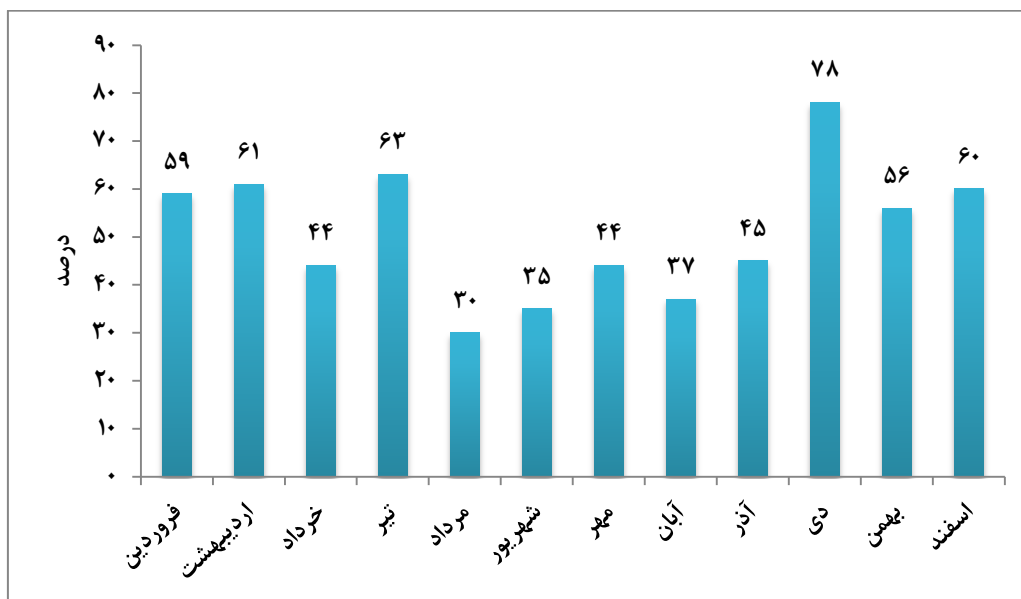

جدول (۱) ویژگی‌های جمعیتی افراد حیوان گزیده در شهرستان سریش

درصد	تعداد		
۳۵	۲۱۸	زن	جنس
۶۵	۴۰۴	مرد	
۹/۸	۶۱	خانه دار	شغل
۲۲/۵	۱۴۰	محصل	
۲۱/۱	۱۳۱	کشاورز	
۱۰/۶	۶۶	دام دار	
۱۷/۵	۱۰۹	کارگر	
۱۱/۹	۷۴	کارمند	
۴/۳	۲۷	آزاد	
۲/۲۵	۱۴	سایر	
۱۸/۳	۱۱۴	شهر	
۸۱/۷	۵۰۸	روستا	

بیشترین موارد حیوان گزیدگی در این پژوهش در دی ماه (۱۲/۵ درصد) و کمترین موارد آن در مرداد ماه (۴/۸ درصد) بوده است (نمودار شماره ۱).

نمودار (۱) فراوانی موارد حیوان گزیدگی بر حسب ماه در شهرستان سریش

به دلیل حمله گربه رخ داده است. در ۸۴/۵ درصد موارد حیوان مهاجم، اهلی بوده است، سایر خصوصیات حیوان مهاجم در افراد حیوان گزیده در جدول شماره ۲ به تفصیل آمده است.

موارد حیوان گزیدگی در فصل زمستان نسبت به سایر فصول سال بیشتر بود و اختلاف آن معنادار بود ($p=0/001$) ۸۳/۵ درصد حیوان گزیدگی ناشی از سگ و ۱۰/۲ درصد موارد

جدول ۲) فراوانی خصوصیات حیوان مهاجم در افراد حیوان گزیده در شهرستان سربیشه

خصوصیت	فرد حیوان گزیده مشخصات حیوان	تعداد	درصد
نوع حیوان مهاجم	سگ	۵۱۹	۸۳/۵
	گربه	۶۳	۱۰/۲
	شغال	۷	۱/۱
	الاغ	۸	۱/۲
	سایر	۲۵	۴
وضعیت مالکیت حیوان	اهلی	۵۲۶	۸۴/۵
	وحشی	۱۶	۲/۵
	ولگرد	۸۰	۱۳
سرنوشت حیوان مهاجم	تحت نظر	۴۷۵	۷۶/۳
	متواری	۱۳۸	۲۲/۲
	کشته شده	۹	۱/۵

همچنین اطلاعات این پژوهش نشان می‌دهد که بیشترین عضو آسیب دیده پا و پس از آن دست می‌باشد (جدول شماره ۳).

جدول شماره ۳) فراوانی عضو آسیب دیده در افراد حیوان گزیده در شهرستان سربیشه

محل جراحت	تعداد	درصد
پا	۳۵۲	۵۶/۶
دست	۱۸۹	۳۰/۴
تنه	۵۹	۹/۵
سر و گردن	۲۲	۳/۵

دریافت درمان پیشگیری هاری مراجعه نمودند و بیشترین فاصله بین گزش و مراجعه فرد ۸ روز بوده است. نتایج این مطالعه نشان داد ۸۵ درصد موارد حیوان گزیده ۳ نوبت واکسن دریافت کردند و ۱۵ درصد موارد ۵ نوبت واکسن دریافت نمودند.

نتایج این مطالعه نشان داد در ۹۰/۲ درصد موارد جراحت ایجاد شده سطحی می‌باشد و در تمام موارد جراحت ایجاد شده توسط خود فرد یا پرسنل بهداشتی شست و شو و ضد عفونی گردیده است. ۹۳ درصد افراد مجروح طی ۲۴ ساعت اول جهت

ارتباط جنسیت با شدت جراحت ایجاد شده مشخص گردید که جنسیت با شدت جراحت، رابطه معناداری ندارد ($p=0/06$). بین محل سکونت و تأخیر در مراجعه جهت واکسیناسیون رابطه معناداری مشاهده شد ($p=0/02$). به طوری که در ساکنین روستا نسبت شانس خطر دیر مراجعه کردن جهت واکسیناسیون، ۱/۶ برابر ساکنین شهر گزارش شده است. بیشترین موارد حیوان گزیده در این پژوهش در فصل زمستان و در دی ماه بوده است در حالیکه در پژوهش بابائیان مقدم و همکاران بیشترین موارد حیوان گزیدگی در فصل بهار اتفاق افتاده است (۳). همچنین نتایج مطالعه مجیدپور و همکاران نشان می‌دهد، بیشتر موارد حیوان گزیدگی در فصل تابستان اتفاق افتاده است (۸) که با مطالعه حاضر همخوانی ندارد. شیوع بیشتر گازگرفتگی در فصل زمستان را می‌توان به دلایلی مانند نوع آب و هوای منطقه و کاهش مواد غذایی برای حیوانات و در نهایت نزدیک شدن به محل زندگی انسان‌ها توجیه نمود.

در مطالعه حاضر بیشتر موارد حیوان گزیدگی توسط سگ‌ها (۸۳/۵ درصد) رخ داده است و پس از آن توسط گربه، در مطالعه غفوری و همکاران در سال ۱۳۹۰ نیز ۹۳ درصد موارد حیوان گزیدگی توسط سگ‌ها رخ داده است (۹). همچنین شیخ الاسلام و همکاران در مطالعه خود نشان دادند که ۷۴ درصد موارد حیوان گزیدگی توسط سایر سگ‌ها، ۲۳ درصد توسط گربه و تنها ۳ درصد توسط سایر حیوانات اتفاق افتاده است که این نتایج با نتایج مطالعه حاضر همخوانی دارد (۱۰).

نتایج مطالعه حاضر نشان داد ۵۶/۶ درصد عضو آسیب دیده پا و پس از آن دست‌ها (۳۰/۴) بوده است. مطالعه فیاض و همکاران نیز نشان می‌دهد دست‌ها و پاها شایع‌ترین اعضای در معرض گزش حیوانات می‌باشد (۱۱). نقیبی و همکاران در مطالعه‌ای که در استان مازندران در سال ۱۳۹۱ انجام دادند بیان نمودند که از نظر محل آناتومیک گزش در انسان دست‌ها ۴۸ درصد، پاها ۴۴/۶ درصد، صورت ۲/۲ درصد و تنه ۵/۲ درصد دچار آسیب شده‌اند (۱۲) که با مطالعه حاضر همخوانی دارد.

بررسی شغل افراد حیوان گزیده در این مطالعه نشان داد که محصلین و کشاورزان بیشترین فراوانی را دارند. بررسی اپیدمیولوژی حیوان گزیدگی توسط عباسی و همکاران در شهرستان اهر در سال ۱۳۹۰ نشان داد اکثر مجروحین

همچنین ۱۷/۴ درصد افراد مجروح سرم‌های دریافت کردند.

نتایج مطالعه نشان داد احتمال ایجاد جراحت عمیق در حیوانات ولگرد و وحشی بیشتر از حیوانات اهلی می‌باشد ولی این اختلاف از لحاظ آماری معنادار نبود ($p=0/07$). در خصوص

بحث و نتیجه گیری

در این مطالعه مقطعی - توصیفی، اطلاعاتی پیرامون حیوان گزیدگی در شهرستان سربیشه در طی سال‌های ۱۳۹۰-۱۳۹۴ به دست آمد. موارد حیوان گزیدگی در مردان (۶۵ درصد) بیشتر از زنان (۳۵ درصد) بود و همچنین بررسی محل سکونت موارد حیوان گزیدگی نشان داد ۱۸/۳ درصد موارد حیوان گزیدگی ساکن شهر و ۸۱/۷ درصد موارد ساکن روستا بودند.

نتایج مطالعه ریاحی و همکاران در سال ۱۳۹۰ که در شهرستان طبس انجام شد نیز نشان می‌دهد موارد حیوان گزیدگی در ساکنین روستا بیشتر از شهر می‌باشد و موارد حیوان گزیدگی در مردان بیشتر از زنان می‌باشد (۵).

امیری و همکاران در سال ۱۳۸۷ در مطالعه خود با عنوان بررسی اپیدمیولوژیک موارد حیوان گزیدگی در شهرستان شاهرود نشان دادند که ۳۵/۷ درصد موارد حیوان گزیدگی ساکن شهر و ۶۴/۳ درصد ساکن روستا می‌باشند و همچنین میزان بروز حیوان گزیدگی برحسب جنس، اختلاف معناداری را نشان می‌دهد به طوری که این میزان در زنان ۸۹ و در مردان ۳۹۸ در صدهزار می‌باشد (۷).

بابائیان مقدم و همکاران در سال ۱۳۹۲ در مطالعه خود با عنوان بررسی اپیدمیولوژیک موارد حیوان گزیدگی و آسیب‌های مرتبط با آن در شهرستان قوچان به این نتیجه رسیدند که بیشتر موارد حیوان گزیده مذکر بوده و موارد حیوان گزیدگی در روستا بیشتر از شهر می‌باشد (۳). که این نتایج با مطالعه حاضر همخوانی دارد. میزان بالای موارد حیوان گزیدگی در مردان نسبت به زنان در این مطالعه و مطالعات ذکر شده را می‌توان این‌گونه تفسیر کرد که دلیل رخداد بیشتر در مردان، تماس بیشتر با حیوانات و سپری کردن وقت بیشتر در خارج از منزل می‌باشد و همچنین توجه و احتیاط بیشتر زنان در هنگام کار یا خروج از منزل موجب کاهش چشم‌گیر این حوادث در زنان شده است.

است اقدامات پیشگیری کننده جهت جلوگیری از گزش حیوانات در اولویت قرار گیرد.

تشکر و قدردانی

نویسندگان مقاله بر خود لازم می‌دانند از کلیه کارکنان محترم واحد پیشگیری از هاری مرکز بهداشت شهرستان سربیشه، مراکز بهداشتی-درمانی شهرستان سربیشه و تمام عزیزانی که در اجرای این طرح با محققین همکاری کردند تقدیر و تشکر نمایند.

تعارض منافع

تعارض منافع توسط نویسندگان بیان نشده است.

دانش آموز بودند. همچنین در مطالعه بابائینی مقدم و همکاران نیز بیشترین موارد حیوان گزیده دانش آموزان و کشاورزان بوده که با نتایج مطالعه حاضر همخوانی دارد. نتایج این مطالعه می‌تواند جهت برنامه‌ریزی و سیاست گذاری‌های مناسب توسط مسئولین مورد استفاده قرار گیرد. در این مطالعه، میزان بروز حیوان گزیدگی در فصول و ماه‌های مختلف سال و خصوصیات افراد و گروه‌های پرخطر شناسایی گردید. با توجه به میزان نسبتاً بالای حیوان گزیدگی در این شهرستان لزوم کنترل حیواناتی مانند سگ و گربه از طریق آموزش به قشر آسیب پذیر مانند نوجوانان و صاحبان آنان و هماهنگی بین بخشی برای از بین بردن حیوانات ولگرد بیش از پیش باید مورد توجه قرار گیرد. با توجه به هزینه تحمیل شده ناشی از هر مورد حیوان گزیدگی به سیستم مراقبت بهداشتی لازم

References

- 1- Bokaei S, Fayaz A, Pourmehdi-Borojeni M, Haghdoost A, Zolfaghari M, Esfandiari B. Epidemilocal study of rabies and animal bites in bordering provinces of Caspian sea. *Iranian Vet J* 2009; 5(1): 1-14.
- 2- Abbasi M , Batebi A , Koosha A , Garmaroodi MR , Hasanpoor A , Abbasi A .Epidemiological Investigation of Rabies Suspected Animal Bites In Ahar town, 2009-2010. *Depiction of Health*, 2013; 4(3):33-41.
- 3- Babaeian-Moghaddam M, Hashemi-Nazari SS, Khodakarim S. Epidemiological study on animal bite cases and its related injury in Quchan district in 2013. *J Saf Promot Inj Prev*. 2015;3:9-14.
- 4- Sadeghi A, Shariat Zadeh MR, Rahim NejadR. Study of incidence of animal bites in westAzarbaijan province of Iran in 1999.*J Urmia Med Sci*. 2003; 14(1): 40-45.(Persian.)
- 5- Riahi M, Latifi A, Bakhtiyari M, Yavari P, Khezeli M, Hatami H, et al. Epidemiologic Survey of Animal Bites and Causes of Delay in Getting Preventive Treatment in Tabas during 2005-2010. *J Toloo-eBehdasht* 2012; 11(1): 20-31.(Persian.)
- 6- Bahonar AR, Rashidi H, Simani S, Fayaz A, Haghdoost AA, Rezaei-Nassab M, et al. Relative frequency of animal rabies and factors affecting it in Kerman Province, 1993-2003. *J Sch Public Health Inst Public Health Res*. 2007;5:69-75.
- 7- Amiri M, Khosravi A. Animal bites epidemiology in Shahroud City. *Knowl Health*. 2009;4:41-3.

- 8- Majidpour A, Arshi S, Sadeghi H, Shamsirgaran SM, Habibzadeh S. Animal bites: Epidemiological considerations in Ardabil Province, 2000. J Ardabil Univ Med Sci Health Serv 2004; 3(10): 39-43
- 9- Ghafouri M, Yaghubi M, Nasiri Zarin ghabaee D, Seyed Sharifi S. An Epidemiologic Study of Animal Bites in Bojnurd City 2005- 2011. Jnkums. 2015; 7 (1) :123-131.
- 10- Sheikholeslami NZ, Rezaeian M, Salem Z. Epidemiology of animal bites in Rafsanjan, Southeast of Islamic Republic of Iran, 2003-2005. East Mediterr Health J. 2009;15:455-7.
- 11- Fayaz A, Simani S, Janani AR, Farahtaj F, Esfandyari B, Eslami N, et al. Epidemiological survey of rabies in Mazandaran Province during 1996-2006. J Babol Univ Med Sci. 2009;11:70-5.
- 12- Naghibi SA, Yazdanicharati J, Shojaie J. Epidemiological characteristic of animal-bite cases in Mazandaran, 2004-2011. J Mazandaran Univ Med Sci. 2014;24:218-24.

Epidemiologic Study of Animal Bites in Sarbisheh County 2011-16

Mohammad Sarbishgi Moghadam¹, Roghayeh Mehranpour², Reza Abdollahzadeh^{3}*

1. MSc in Epidemiology, Research Center of Influential Social Factors on Health, Faculty of Health, Birjand University of Medical Sciences, Birjand, Iran
2. BSc in Management, Research Center of Influential Social Factors on Health, Faculty of Health, Birjand University of Medical Sciences, Birjand, Iran
3. MSc in Epidemiology, Research Center of Influential Social Factors on Health, Faculty of Health, Birjand University of Medical Sciences, Birjand, Iran

Corresponding Author: Reza Abdollahzadeh, MSc in Epidemiology, Research Center of Influential Social Factors on Health, Faculty of Health, Birjand University of Medical Sciences, Birjand, Iran (E-mail: rezaabdolahzadh57@yahoo.com)

(Received: March 15, 2017 Accepted: May 3, 2017)

Background and Aims: Rabies is one of the common diseases among humans and animals. It is one of acute viral diseases afflicting central neural system mostly prevalent among domestic and wild carnivores. Humans and other warm-blooded mammals are mostly afflicted by animal bite in random. The fatality rate of this disease is high and after emerging the clinical symptoms, whether in humans or animals, it is not treatable and death would be inevitable. The present study aimed at epidemiologic study of animal bites in Sarbisheh County.

Materials and Methods: This is a descriptive cross-sectional study with study population bitten by animals during 2011-16 and referring to Rabies Unit of Sarbisheh County. Data related to animal bite were collected through forms designed in County's Health Center and analyzed through SPSS (V. 16) and t-test and Chi-square tests.

Results: During 2011-16, 622 cases of animal bites were reported and got under intervention and treatment. The average age of bitten cases was 34.83 ± 21.9 distributing as 35% females and 65% males. Most of the animal bites were reported from countryside (81.7%), from mad dogs (83.5%), and most of them were domestic animals (84.5%). Animal bites were most frequent in winter, and all of these differences were statistically significant.

Conclusion: Considering the high rate of animal bites in Sarbisheh, it is recommended more training and preventive measures to be taken regarding animal bites and County wild animals.

Keywords: Epidemiology, animal bite, rabies, Sarbisheh County